

Extended Abstract

Morphological Issues in Literary Translation: An Analytical Study of Persian-to-English Renderings

Mahsa Ardeshiri¹

PhD Candidate in Linguistics, Department of Foreign Languages and Linguistics, Faculty of Letters and Humanities, Shiraz University, Shiraz, Iran.

mahsaardeshiri17@gmail.com

Jalal Rahimian^{2*}

Professor of Linguistics, Department of Foreign Languages and Linguistics, Faculty of Letters and Humanities, Shiraz University, Shiraz, Iran.

jrahimian@rose.shirazu.ac.ir

Rahman Sahragard³

Professor of Applied Linguistics, Department of Foreign Languages and Linguistics, Faculty of Letters and Humanities, Shiraz University, Shiraz, Iran.

rsahragard@rose.shirazu.ac.ir

Review History: Received: 2026-04-20 Revise: 2026-05-16 Accepted: 2026-05-26	Abstract The present study examines morphological and lexical errors in the translation of literary texts from Persian into English by undergraduate translation students. Translation, as a process involving meaning transfer and structural reconstruction, requires a strong understanding of the lexical and morphological systems of both the source and target languages. Accordingly, this study seeks not only to identify the major patterns of errors but also to interpret the underlying causes of their occurrence. The sample consisted of 70 translation students selected through purposive sampling. The research data were collected from the translation of a Persian literary text, in which the translated sentences were compared with the original text, and all morphological and lexical errors were extracted and categorized. The results showed that 38% of the errors occurred in nouns and 61% in verbs, indicating significant challenges students face in transferring Persian verbal structures into English. In addition to the error analysis, semi-structured interviews were conducted with three expert instructors to gain insights into linguistic, pedagogical, and cognitive factors contributing to these errors. Findings from the interviews revealed that limited awareness of subtle semantic distinctions, differences in verbal inflection systems between the two languages, and overreliance on source-language structures are among the main causes of such errors. Overall, the findings of this study can inform the improvement of translation-training programs and the development of effective instructional strategies to enhance students' translation competence.	Keywords: Translation Error analysis in translation Linguistic errors Morphological errors Translation errors
<i>How to cite this article:</i> Ardeshiri, M., Rahimian, J. & Sahragard, R. (2026). Morphological Issues in Literary Translation: An Analytical Study of Persian-to-English Renderings. <i>Journal of Linguistics & Iranian Languages</i>, 11(2), 1-16. doi: https://doi.org/10.22099/jlil.2026.55951.1471		
 COPYRIGHTS ©2026 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY-NC 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publisher.		

* Corresponding author

Introduction

Translation quality plays a crucial role in the localization of sciences and the advancement of knowledge (O'Brien, 2020; Kenny, 2022). Despite the remarkable growth in the number of translation graduates, many still face challenges in producing high-quality translations, highlighting the need for meaning-based and strategic pedagogical training (Pym, 2021; Li, 2020).

Among the existing challenges, morphological and lexical errors warrant particular attention, as they directly affect the accuracy of meaning transfer and the naturalness of the target text. Weaknesses in understanding the inflectional and morphological features of languages make it difficult to reproduce nominal and verbal structures accurately in English. A systematic analysis of these errors can reveal underlying linguistic weaknesses and the contributing factors behind them, thus paving the way for more effective instructional approaches.

Despite the importance of error analysis, much of the previous research has focused on syntactic errors or general theoretical perspectives (Arabi and Rostampour 2019; Yazdani, 2011), while more recent studies have mainly addressed machine translation (Sasani et al., 2023; Afrouz, 2022; Seifi, 2025). Consequently, morphological and lexical errors in students' translations remain underexplored.

Materials and Methods

Multiple studies indicate that students face persistent difficulties with morphological and inflectional features of language, particularly in selecting appropriate noun and verb forms. Inability to identify the semantic and grammatical functions of affixes, as well as cross-linguistic interference, is among the main sources of error. Research by Kabiri and Izadi (2025) and Ardehshiri and Zarafshan (2015) has shown that grammatical, lexical, and discourse-level errors reduce translation quality. Drawing on NaPhm's (2005) model, the present study examines nominal errors (plural marking, omission of plural marking, and possessive constructions) and verbal errors (verb formation and subject-verb agreement). By emphasizing context and communicative function, it also frames error analysis as a pedagogical tool in translator training.

The study employed a qualitative research design and was conducted in three stages: analysis of the translations produced by undergraduate students majoring in English translation, interviews with these students, and interviews with instructors. Morphological errors were categorized based on NaPhm's (2005) classification. Following Creswell (2008), the interviews were transcribed, coded, and organized into themes and subthemes. Two external raters reviewed and validated the coding and analysis to enhance the reliability and validity of the findings.

The aim of the present study was to identify and analyze morphological errors in translation students' English translations of Persian literary texts.

Results and Discussion

The primary objective of this study was to identify, describe, and analyze the morphological errors produced by senior translation students when translating literary texts from Persian into English. The analysis reveals that morphological errors remain a persistent linguistic challenge for students, suggesting that even at advanced academic levels, certain English morphological features are not fully internalized. Findings indicate that these errors cluster into two main categories—nominal and verbal—aligning with the results reported by Ansari and Seifi (2024) regarding interlanguage patterns in translation students.

Data analysis demonstrates that approximately 61% of morphological errors pertain to the verbal domain, while 38% involve nominal structures. Nominal errors primarily include the overgeneralization of plural markers (e.g., adding ‘-s’ to uncountable nouns), the omission of necessary plural markers, and the misuse of possessive forms. These errors often stem from overgeneralization and the transfer of Persian strategies to the target language. When attempting to represent concepts of “totality” or “plurality” found in Persian literary texts, students rely on familiar morphological tools, failing to account for the more restricted, rule-governed nature of English pluralization. This issue is particularly pronounced in literary translation, where abstract and metaphorical Persian concepts do not always correspond to English plural structures.

Furthermore, confusion regarding possessive markers, specifically the distinction between “its” and “it’s,” highlights a recurrent challenge. While students grasp the concept of possession, they struggle with the written form and orthographic realization. The absence of an equivalent apostrophe-based structure in Persian, combined with the cognitive load of the translation process, exacerbates these errors. Such mistakes illustrate that morphological challenges in advanced learners often arise from processing pressure and intralingual interference from a fundamental lack of competence.

Regarding verbal errors, two patterns dominated: incorrect verb formation and subject–verb agreement failure. Instances such as the use of ‘fined’ instead of ‘found’ illustrate the overgeneralization of regular verb formation rules. These errors are consistent with Selinker’s (1972) interlanguage theory, which posits that learners develop a unique linguistic system influenced by both the mother tongue and the target language. Difficulties with subject–verb agreement, particularly regarding the auxiliaries ‘be’ and ‘have’, remain persistent. This matches Lardiere’s (2017) findings, showing that even advanced learners may omit agreement markers during complex tasks with high cognitive demands, such as literary translation.

Finally, the study addresses the structural challenges within Iran’s translation education system. As noted by Afrouz (2022), a mismatch between the specialized training of instructors—often coming from TESOL or linguistics rather than translation studies as their primary specialization—and the practical needs of students contributes to these foundational gaps. This underscores a pressing need for professional development and a reassessment of pedagogical policies in translator training programs.

Conclusion

The primary aim of this study was to identify and analyze the morphological errors made by undergraduate translation students when translating from Persian into English. NaPham's (2005) framework was adopted as the main analytical model, allowing for a systematic categorization of errors and a more precise description of students' interlanguage patterns. The findings revealed that the highest concentration of errors occurred in the verbal domain, indicating persistent difficulties in selecting appropriate verb forms, mastering regular and irregular paradigms, and maintaining subject-verb agreement. In the nominal domain, recurrent problems included the overuse or omission of plural markers and the inappropriate use of possessive structures, suggesting that students struggle to transfer Persian nominal structures accurately into English, especially in contexts involving abstract or generic reference. Overall, the results show that morphological errors are not random or merely due to carelessness; rather, they emerge from a complex interaction of cross-linguistic transfer, structural properties of the target language, and cognitive factors such as processing load and reliance on simplification strategies. Interview analysis further indicated that weaknesses in source-text comprehension, insufficient awareness of structural differences between Persian and English, limited mastery of basic grammatical patterns, lack of specialized translation instructors, and curricular gaps all contribute to these errors, underscoring the need for pedagogical revision in translator training programs.

References

- Afrouz, H., & Ranjbar Mohammadi, R. (2022). Evaluating the quality of metaphor translation in Omar Khayyam's quatrains using House's model: A study on overt and covert translation. *Journal of Language and Translation*, 12(2), 59–71.
- Afrouz, M. (2022). Literary text-research from the perspective of literary translation studies: A critique of overt errors in literary text translation relying on linguistic text models. *Literary Text Research*, 26(94), 293–322.
- Ansari, N., & Seifi, T. (2024). Text and translation interaction in cultural reflection: A case study of *The Thorn and the Carnation* and Yahya Sinwar. *Translation Researches in Arabic Language and Literature*, (32), 289–322.
- Arabi, M., & Rostampour Molki, R. (2019). Translation errors of Arabic language and literature students and solutions for their removal relying on error analysis method. *Language Related Researches*, 10(5), 157–181.
- Ardehshiri, M., & Zarafshan, M. (2015). Students' causes of errors in translating pragmatic senses. *International Journal of English and Education*, 3(4), 238–253.
- Ardehshiri, M., Rahimi, M., & Foroutan, M. (2015). Students' errors in translating from Persian to English. *International Journal of Language Learning and Linguistics World*, 9(1), 233–244.
- Askari, M. I., Sattarian, A., & Ranjbar, M. (2019). Investigating covert and overt errors in machine translation of academic texts based on House's (2015) translation quality assessment model. *Journal of Language and Translation*, 11(3), 57–73.
- Creswell, J. W. (2008). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Sage.
- Freitag, M., Foster, G., Grangier, D., Ratnakar, V., & Tan, Q. (2021). Experts, errors, and context: A large-scale study of human evaluation for machine translation. *Transactions of*

- the Association for Computational Linguistics, 9, 1460–1474. https://doi.org/10.1162/tac1_a_00437
- Homayouni, S., & Fouladi, M. (2022). Analyzing the role of linguistic formulations and cultural domains in the translation of metaphorical collocations (from a cognitive linguistics perspective). *Translation Researches in Arabic Language and Literature* [in Persian], 12(27), 253–277.
- Jamalimanesh, A.R. (2009). Electronic sources: A glance at the ailing system of teaching translation in Iranian universities. <http://www.translationdirectory.com/articles/article2044.php> (30 December 2010).
- Kabiri, A., & Izadi, M. (2025). Error analysis models in translation and translator training in Iran. *Journal of Translation and Language Education*, 8(1), 45–68.
- Kenny, D. (2022). *Machine translation for everyone: Empowering users in the age of artificial intelligence*. Language Science Press.
- Lardiere, D. (2017). *Second language acquisition: A biolinguistic perspective*. Routledge.
- Li, S. (2020). The effectiveness of corrective feedback in SLA: A meta-analysis. *Language Learning*, 70(3), 878–918.
- Lorscher, W. (1991). *Translation performance, translation process, and translation strategies: A psycholinguistic investigation*. Tübingen, Germany: Gunter Narr Verlag.
- Na, P. P. Q. (2005). Errors in the translation of topic-comment structures of Vietnamese into English. *Asian EFL Journal*, 7(3), 53–78.
- O'Brien, S. (2020). Translation, technology and the user. In M. O'Hagan (Ed.), *The Routledge Handbook of Translation and Technology* (pp. 435–449). Routledge.
- O'Brien, S., & Ehrensberger-Dow, M. (2020). Machine translation and translator training: Evaluating the impact of automated tools on translation quality. *Journal of Specialised Translation*, 33, 1–20.
- Pournia, S., Chalak, A., & Heidari Tabrizi, H. (2025). Effective writing strategies among Iranian intermediate EFL learners: A Photovoice-based study. *Iranian Journal of English for Academic Purposes*, 14(4), 16–34.
- Pym, A. (2010). *Translation and text transfer: An essay on the principles of intercultural communication* (Rev. ed.). Intercultural Studies Group.
- Sasani, F., Farjah, M., Navabzadeh Shafiei, S., & Nafar, R. (2023). Updating the translation of cultural elements in literary translation relying on Newmark's theory. *Journal of Language Research*, 13(4), 579–594.
- Yazdani Farsad, M. (2011). *A study of cultural challenges in literary translation* [Unpublished master's thesis]. Tarbiat Modares University.

زبان‌شناسی و گویش‌های ایرانی

سال ۱۱، شماره ۲، پیاپی ۲۱ (تابستان ۱۴۰۵) شماره صفحات: ۱ - ۱۶

چالش‌های صرفی در ترجمه ادبی: مطالعه‌ای بر ترجمه فارسی به انگلیسی

مهسا اردشیری^۱، جلال رحیمیان^{۲*}، رحمان صحراگرد^۳

۱. دانشجوی دکتری زبان‌شناسی، بخش زبانهای خارجی و زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران
۲. استاد زبان‌شناسی، بخش زبانهای خارجی و زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.
۳. استاد زبان‌شناسی کاربردی، بخش زبانهای خارجی و زبان‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی خطاهای صرفی در ترجمه متون ادبی از فارسی به انگلیسی توسط دانشجویان رشته مترجمی زبان انگلیسی می‌پردازد. ترجمه، به‌عنوان فرایندی که شامل انتقال معنا و بازآفرینی ساختار در زبان مقصد است، مستلزم درک نظام‌های ساختارهای هر دو زبان مبدأ و مقصد است. در این راستا، مطالعه حاضر می‌کوشد ضمن شناسایی الگوهای خطا، علل بروز آن‌ها را نیز تفسیر کند. نمونه تحقیق شامل ۷۰ دانشجوی رشته مترجمی زبان انگلیسی است که از طریق نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌های پژوهش از ترجمه یک متن ادبی فارسی گردآوری شدند؛ به این صورت که جملات ترجمه‌شده با متن اصلی مقایسه و خطاهای صرفی استخراج و طبقه‌بندی شدند. نتایج نشان داد که ۳۸ درصد از خطاهای صرفی در حوزه اسم و ۶۱ درصد در حوزه فعل رخ داده است که بیانگر چالش‌های دانشجویان در انتقال ساختارهای مربوط به فعل از زبان فارسی به انگلیسی است. علاوه بر تحلیل خطاها، برای تبیین علل آن‌ها، مصاحبه‌هایی نیمه‌ساختارمند با سه تن از استادان انجام شد تا دیدگاه‌های آنان درباره عوامل مؤثر بر خطاها گردآوری شود. یافته‌های این مصاحبه‌ها حاکی از آن است که تفاوت‌های نظام تصریف فعل در دو زبان، ناآگاهی از قواعد ساختارهای زبان مقصد، تعمیم‌بخشی افراطی و اتکای بیش از حد به ساختارهای زبان مبدأ از عوامل بروز خطا به شمار می‌روند. در مجموع، نتایج پژوهش حاضر می‌تواند در بهبود طراحی دوره‌های آموزش ترجمه و تدوین راهبردهای آموزشی مؤثر برای ارتقای آگاهی صرفی دانشجویان مورد استفاده قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی:

ترجمه ادبی
تحلیل خطا در ترجمه
خطاهای زبانی
خطاهای صرفی
ترجمه فارسی به انگلیسی

تاریخچه مقاله: دریافت: ۳۱ فروردین ۱۴۰۵

بازنگری: ۲۶ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵

پذیرش: ۵ خردادماه ۱۴۰۵

* آدرس ایمیل نویسنده مسئول: jarahimian@rose.shirazu.ac.ir

اردشیری، مهسا، رحیمیان، جلال و صحراگرد، رحمان (۱۴۰۵). چالش‌های صرفی در ترجمه ادبی: مطالعه‌ای بر ترجمه فارسی به انگلیسی. زبان‌شناسی و گویش‌های ایران، ۱۱(۲)، ۱-۱۶. <https://doi.org/10.22099/jlil.2026.55951.1471>

حق نشر ۲۰۲۶-نویسنده(گان). این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت شرایط مجوز Creative Commons Attribution (CC BY-NC 4.0) منتشر شده است، استفاده، توزیع و تکثیر نامحدود را در هر رسانه‌ای مجاز می‌داند، مشروط بر اینکه به نویسندگان و منبع اصلی اشاره شود. هیچ اجازه‌ای از نویسندگان یا ناشر لازم نیست.

۱. مقدمه

گسترش تعاملات علمی، فرهنگی و تخصصی میان جوامع، جایگاه ترجمه را به‌عنوان یکی از ضرورت‌های بنیادین در تبادل دانش و دسترسی به منابع جهانی برجسته کرده است. ایران نیز برای همگامی با تحولات دانش‌محور معاصر، نیازمند تربیت مترجمان کارآمدی است که افزون بر تسلط زبانی، توان تحلیل متن و انتقال دقیق معنا را داشته باشند. کیفیت ترجمه در بومی‌سازی علوم و توسعه دانش نقش مهمی ایفا می‌کند (اوبراین^۱، ۲۰۲۰؛ کنی^۲، ۲۰۲۲). با وجود رشد چشمگیر فارغ‌التحصیلان مترجمی، بسیاری از آنان در ارائه ترجمه مطلوب با چالش‌هایی روبه‌رو هستند و این امر ضرورت آموزش‌های معنامحور و راهبردی را تقویت می‌کند (پیم^۳، ۲۰۲۱؛ لی^۴، ۲۰۲۰).

یافته‌های پژوهشی نیز بر ضعف‌های بنیادین در فرایند ترجمه دانشجویان تأکید کرده‌اند. اردشیری و زرافشان (۲۰۱۵) نشان دادند که بسیاری از دانشجویان در درک متن مبدأ، تشخیص عناصر فرهنگی و بازشناسی ویژگی‌های بافتی ضعف دارند و این امر به تولید ترجمه‌های لفظ‌گرا منجر می‌شود. همچنین، مشکلاتی همچون دایره واژگانی محدود و ضعف نگارشی از چالش‌های مهمی است که جمالی‌منش (۲۰۰۹) مطرح کرده است. این یافته‌ها نشان می‌دهد که بخشی از کاستی‌ها به ساختار سنتی آموزش ترجمه بازمی‌گردد.

در میان چالش‌های موجود، خطاهای صرفی/ساختواژی و واژگانی نقش ویژه‌ای دارند، زیرا بر دقت انتقال معنا و طبیعی‌بودن متن مقصد تأثیر مستقیم می‌گذارند. ضعف در فهم ویژگی‌های تصریفی و ساختواژی زبان‌ها موجب دشواری در بازآفرینی ساخت‌های اسمی و فعلی در زبان انگلیسی می‌شود. تحلیل نظام‌مند این خطاها می‌تواند الگوهای ضعف زبانی و عوامل مؤثر بر بروز خطا را آشکار کند و زمینه شکل‌گیری رویکردهای آموزشی کارآمدتر را فراهم آورد.

با وجود اهمیت تحلیل خطا، بخش قابل توجهی از پژوهش‌های داخلی بر خطاهای نحوی یا رویکردهای نظری عمومی تمرکز داشته‌اند (عسکری و همکاران، ۱۳۹۸؛ انصاری و سیفی، ۱۴۰۳) و مطالعات جدید نیز عمدتاً به ترجمه ماشینی پرداخته‌اند (یزدانی، ۱۳۹۰؛ ساسانی و همکاران، ۱۴۰۲؛ افروز، ۱۴۰۱). از این رو، خطاهای صرفی/ساختواژی و واژگانی در ترجمه دانشجویان کمتر واکاوی شده‌اند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی و تحلیل این خطاها در ترجمه متون ادبی فارسی به انگلیسی توسط دانشجویان مترجمی انجام شده است.

۲. پیشینه پژوهش

پژوهش‌های متعددی از جمله برخی از منابعی که در پاراگراف قبل بیان شد، حاکی از آن هستند که دانشجویان در مواجهه با مسائل ساختواژی، تصریفی و انتخاب صورت‌های مناسب اسمی و فعلی با دشواری روبه‌رو هستند؛ به‌ویژه ناتوانی در تشخیص نقش‌های معنایی و دستوری وندها و تداخل زبانی از عوامل رایج بروز خطا به شمار می‌روند. لورشر (۱۹۹۱) نیز سه دسته مشکل واژگانی، نحوی و میان‌رشته‌ای را در فرایند ترجمه شناسایی کرده است.

¹ S. O'Brien

² D. Kenny

³ A. Pym

⁴ S. Li

پژوهش‌هایی همچون انصاری و سیفی (۱۴۰۳) و رحیمی (۱۳۸۲) نشان داده‌اند که خطاهای دستوری، واژگانی و گفتمانی در افت کیفیت ترجمه نقش دارند و تفاوت‌های صرفی و ساختارزی می‌توانند فهم متون مبدأ و تولید متن مقصد را دشوار سازند. مطالعات جدیدتر نیز بر تحلیل هم‌زمان خطاهای صرفی و بررسی علل بین‌زبانی و درون‌زبانی آن‌ها تأکید کرده‌اند (اردشیری و همکاران، ۲۰۱۵؛ کبیری و ایزدی، ۱۴۰۴). مطابق با ریچاردز^۱ و همکاران (۱۹۷۴)، تحلیل خطا امکان سنجش میزان تسلط زبان‌آموز و کشف مشکلات رایج یادگیری را فراهم می‌کند.

در حوزه خطاهای واژگانی، افروز (۱۴۰۱) خطاهای ترجمه را ناشی از انتخاب ترکیبات نادرست و معادل‌های نامناسب می‌داند. پیم (۲۰۱۰) سه نوع لغزش، خطای نظام‌مند و خطای مهارتی را معرفی کرده است. سگینوت^۲ (۱۹۹۰) بر نقش خطاها در نمایاندن نحوه پردازش زبانی تأکید دارد. مطالعاتی مانند همایونی و فولادی (۱۴۰۱) نیز نشان داده‌اند که مواجهه با ساخت‌های دشوار می‌تواند موجب رشد مهارتی شود. پژوهش‌های اوبراین و ارنسبرگ‌ردو^۳ (۲۰۲۰) و گسپری و همکاران (۲۰۲۲) نیز اهمیت خطاهای مرتبط با انتقال معنا را برجسته کرده‌اند.

در مقایسه ترجمه انسانی و ماشینی، عسکری و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند که ترجمه انسانی در انتقال دقیق معنا برتری دارد. در تحلیل خطاهای بین‌زبانی، الجرف^۴ (۲۰۰۰) گزارش کرده است که ۶۲ درصد خطاها ناشی از تداخل زبانی‌اند. در حوزه متون ادبی نیز افروز و رنجبر محمدی (۱۴۰۱) و عربی و رستم پور (۱۳۹۸) به تفاوت‌های معنایی و سبک‌شناختی به‌عنوان منبع خطا اشاره کرده‌اند.

معیارهای کیفیت انجمن زبان‌شناسی رایانه‌ای شامل ابعاد معنایی، نحوی، واژگانی و انسجام است (فری‌تگ^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). انجمن مترجمان آمریکا نیز فهرستی از خطاهای ترجمه ارائه می‌دهد و کاسماول^۶ (۱۹۹۵) نشان می‌دهد که ارزیابی خطا می‌تواند از دو منظر زبانی دستوری و ارتباطی کارکردی صورت گیرد. بر این اساس، مرور پیشینه نشان می‌دهد که هرچند خطاهای ترجمه از منظرهای گوناگون بررسی شده‌اند، تمرکز بر خطاهای صرفی و واژگانی در ترجمه ادبی فارسی به انگلیسی، به‌ویژه در ترجمه‌های دانشجویان مترجمی، همچنان نیازمند بررسی دقیق‌تر است.

۳. الگوی عملی کورد (۱۹۷۴) و چارچوب مفهومی نا (۲۰۰۵)

در پژوهش حاضر از دو الگوی نظری مکمل بهره گرفته شده است. الگوی عملی کورد^۷ (۱۹۷۴) چارچوبی شناخته‌شده برای تحلیل خطاست که پنج مرحله گردآوری داده، شناسایی، طبقه‌بندی، تبیین و ارزیابی خطا را در بر می‌گیرد. کورد (۱۹۷۴) تأکید می‌کند که خطاها ابزارهایی آموزشی و شناختی‌اند، زیرا راهبردهای ذهنی فراگیر را آشکار می‌کنند. این ویژگی‌ها موجب می‌شود الگوی او برای تحلیل خطاهای صرفی مترجمان مناسب باشد.

¹ J. C. Richards

² C. Seguinot

³ M. Ehrensberger

⁴ R. Al-Jarf

⁵ M. Freitag

⁶ P. Kussmaul

⁷ S. P. Corder

چارچوب نا^۱ (۲۰۰۵) نیز به تفکیک خطاهای ترجمه‌ای و خطاهای زبانی می‌پردازد و بر نقش بافت و کارکرد ارتباطی در تحلیل خطا تأکید دارد. این رویکرد، تحلیل خطا را از سطح صوری به سطح کاربردی گسترش می‌دهد و آن را به ابزاری مؤثر برای آموزش ترجمه تبدیل می‌کند.

۳-۱. خطاهای مربوط به مقوله اسم

خطاهای صرفی مربوط به اسم از خطاهای مهم در میان دانشجویان مترجمی زبان انگلیسی‌اند و عمدتاً به تفاوت‌های بنیادی نظام اسمی فارسی و انگلیسی بازمی‌گردند. در فارسی، نشانه جمع برای طیف گسترده‌ای از اسم‌ها قابل کاربرد است و نظام تمایز میان اسم‌های قابل شمارش و غیرقابل شمارش به صراحت زبان انگلیسی عمل نمی‌کند. همین تفاوت‌ها می‌تواند زمینه‌ساز بروز خطاهای بین‌زبانی شود.

۳-۱-۱. افزودن نادرست نشانه جمع

افزودن نشانه جمع S- به اسم‌های غیرقابل شمارش یا اسم‌هایی که در انگلیسی ذاتاً مفرد یا جمع محسوب می‌شوند، مانند *information* و *furniture* یکی از خطاهای رایج در میان دانشجویان است. ریشه این خطا اغلب به انتقال منفی از فارسی و نیز راهبرد ساده‌سازی ساختاری بازمی‌گردد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که تعمیم افراطی این قاعده در مراحل اولیه و میانی یادگیری انگلیسی بسیار شایع است.

۳-۱-۲. حذف نشانه جمع

در مقابل، حذف نشانه جمع در اسم‌های جمع نیز از خطاهای پرتکرار محسوب می‌شود. بر اساس «فرضیه نشان‌داری»، ساخت‌های بی‌نشان، مانند صورت مفرد اسم، آسان‌تر پردازش می‌شوند و زبان‌آموز در تولید زبان به این صورت‌ها گرایش دارد. به همین دلیل، حذف نشانه جمع S- یکی از خطاهای رایج نوشتاری زبان‌آموزان *EFL* است (دولای^۲، برت^۳ و کراشن^۴، ۱۹۸۲).

۳-۱-۳. استفاده نادرست از حالت ملکی

خطای دیگر، به‌کارگیری نادرست حالت ملکی در انگلیسی است. زبان فارسی مفهوم مالکیت را از طریق «اضافه» بیان می‌کند و فاقد نشانه صرفی معادل «'s» است؛ بنابراین، زبان‌آموزان در تعیین جایگاه و ساختار مالکیت در انگلیسی دچار سردرگمی می‌شوند. این خطا معمولاً نتیجه تداخل بین‌زبانی و همچنین پیچیدگی ساختارهای ملکی زبان انگلیسی است.

۳-۲. خطاهای مربوط به مقوله فعل

نظام فعلی زبان انگلیسی در مقایسه با فارسی، در حوزه‌های زمان، نمود و تطابق صرفی تفاوت‌های قابل توجهی دارد. بنابراین، خطاهای فعلی می‌توانند شاخصی مهم برای بررسی توانش دستوری زبان‌آموز به شمار آیند.

۳-۲-۱. ساختار نامناسب فعل

^۱ P. P. Q. Na

^۲ H. C. Dulay

^۳ M. K. Burt

^۴ S. D. Krashen

این خطا زمانی رخ می‌دهد که زبان‌آموز قادر به تولید صورت صحیح فعل مطابق با زمان، شخص یا نمود نباشد. استفاده نادرست از زمان دستوری، به‌کارگیری نادرست مصدر، یا شکل‌دهی نادرست افعال مرکب در این دسته قرار می‌گیرد. نظریه بین‌زبانی این خطاها را بخشی طبیعی از فرایند رشد زبان دوم می‌داند و نه الزاماً نشانه ضعف فردی.

۳-۲-۲. خطاهای تطابق فاعل و فعل

نقض تطابق فاعل و فعل، به‌ویژه در افعال «have و be»، از خطاهای رایج صرفی است. از آنجا که در فارسی اطلاعات مربوط به فاعل در خود فعل بازنمایی می‌شود، زبان‌آموزان ممکن است اهمیت نشانگرهای تطابق در انگلیسی را نادیده بگیرند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که این خطا حتی در میان زبان‌آموزان پیشرفته نیز پایدار باقی می‌ماند (لاردیر^۱، ۲۰۱۷).

ترکیب الگوی عملی کورد (۱۹۷۴) و چارچوب مفهومی نا بنیانی دووجهی و مکمل برای تحلیل دقیق خطاهای صرفی فراهم می‌کند؛ به‌گونه‌ای که الگوی کورد (۱۹۷۴) با ارائه فرایندی نظام‌مند برای شناسایی، طبقه‌بندی و تبیین خطاها، امکان توصیف علمی و منسجم آن‌ها را فراهم می‌آورد. در مقابل، چارچوب نا با تمایزگذاری میان خطاهای جمله‌محور و متن‌محور و تأکید بر نقش بافت ارتباطی، به پژوهشگر اجازه می‌دهد خطاها را در چارچوب کارکردی و معنایی آن‌ها تفسیر کند. این تلفیق، مبنایی نظری و کاربردی برای پژوهش حاضر ایجاد می‌کند و زمینه‌ای مناسب برای تحلیل جامع و دقیق خطاهای صرفی دانشجویان در ترجمه متون ادبی فراهم می‌سازد.

۵. تحلیل داده‌ها

فرایند تحلیل داده‌ها در این پژوهش در سه مرحله اصلی انجام شد: تحلیل متون ترجمه‌شده دانشجویان، تحلیل مصاحبه‌های عمیق با دانشجویان، و تحلیل مصاحبه با مدرسان. این سه منبع داده امکان دادند که خطاهای صرفی هم از منظر عملکرد واقعی دانشجویان در ترجمه و هم از دیدگاه دانشجویان و مدرسان درباره علل بروز این خطاها بررسی شوند. ترجمه‌های دانشجویان پس از گردآوری به‌دقت بررسی شدند و خطاهای شناسایی‌شده براساس طبقه‌بندی پیشنهادی نا (۲۰۰۵) سازمان‌دهی گردیدند. برای این منظور، جدولی طراحی شد که در آن ردیف‌ها انواع خطاهای ساختاری و ستون‌ها منابع و گونه‌های احتمالی خطا را نشان می‌دادند. هر نمونه خطا در خانه مربوط به خود علامت‌گذاری شد و سپس فراوانی و درصد وقوع آن‌ها به‌صورت دستی محاسبه گردید. ترجمه‌ها با نسخه معیار مقایسه شدند تا ماهیت دقیق خطاها و گستره آن‌ها روشن شود. خطاها همراه با توضیحات اولیه مستقیماً روی نسخه‌های ترجمه‌شده دانشجویان یادداشت شد تا در مرحله مصاحبه مورد مراجعه قرار گیرد و دانشجو بتواند درباره علت خطا توضیح ارائه دهد. برای افزایش روایی و اعتبار تحلیل، دو مدرس با سابقه تدریس تحلیل خطا در زبان‌شناسی و ترجمه، به‌عنوان ممیزان خارجی، دسته‌بندی‌ها، کدگذاری‌ها و تحلیل‌ها را بازبینی و تأیید کردند. مطابق با روش پیشنهادی کرسول (۲۰۰۸)، مصاحبه‌ها ابتدا ضبط و سپس به‌طور کامل پیاده‌سازی شدند. رونوشت‌های مصاحبه چندین بار خوانده شد و کدگذاری اولیه با تمرکز بر مضامین تکرارشونده، علل احتمالی خطاها و تجربه‌های ذهنی دانشجویان انجام گرفت. تمامی کدها در یک فهرست گردآوری شد و سپس کدهای مشابه به‌منظور کاهش افزونگی و تقویت انسجام تحلیلی، در گروه‌های مفهومی

یکپارچه شدند. از دل این کدها، موضوعات اصلی شناسایی شد؛ موضوعاتی که بیشترین بسامد را در اظهارات شرکت‌کنندگان داشتند. در ادامه، این موضوعات براساس منطق تحلیلی به صورت سلسله‌مراتبی از سطح اصلی به سطح فرعی سازمان‌دهی شدند. در نهایت، مطابق با دستورالعمل‌های کرسول^۱ (۲۰۰۸)، یک نمودار درختی سلسله‌مراتبی طراحی شد که ضمن نشان دادن روابط میان مضامین، اطلاعات کلیدی مربوط به هر شرکت‌کننده را نیز منعکس می‌کرد و ساختاری روشن برای گزارش‌دهی یافته‌ها فراهم می‌ساخت.

تحلیل مصاحبه‌های مدرسان نیز براساس روش مراحل‌مند کرسول (۲۰۰۸) انجام شد. ابتدا تمامی مصاحبه‌ها ضبط و پیاده‌سازی شد و سپس متن‌ها چندین بار مطالعه شدند تا مفاهیم کلیدی شناسایی گردد. کدگذاری اولیه با تمرکز بر الگوهای مشترک در تجربه مدرسان درباره عملکرد دانشجویان، منابع خطاهای صرفی و چالش‌های رایج در ترجمه انجام گرفت. پس از تهیه فهرستی جامع از کدها، کدهای مشابه ادغام و دسته‌بندی شدند تا ساختاری مفهومی و منسجم ایجاد شود. موضوعات اصلی براساس فراوانی اشاره و اهمیت آموزشی آن‌ها استخراج و سپس در قالب موضوعات اصلی و فرعی سازمان‌دهی شدند. در ادامه، همانند بخش تحلیل مصاحبه‌های دانشجویان، یک نمودار درختی سلسله‌مراتبی مطابق روش کرسول (۲۰۰۸) طراحی شد که روابط میان مضامین و اطلاعات بافتی هر شرکت‌کننده، یعنی مدرس، را نمایش می‌داد. برای افزایش دقت و روایی تحلیل، دو مدرس با تجربه در تدریس تحلیل خطا، داده‌های تحلیل‌شده را بررسی و تأیید نمودند.

۵-۱. خطاهای صرفی

آمار خطاها

بر اساس یافته‌های استخراج‌شده از متون ترجمه‌شده، ۲۷ خطای صرفی مربوط به اسم شناسایی شد که در سه زیرگروه جای می‌گیرند: (۱) اضافه کردن نابجای نشانه جمع، (۲) حذف نابجای نشانه جمع، (۳) استفاده نادرست از حالت ملکی. این دسته از خطاها ۳۸/۵۷ درصد کل خطاهای صرفی را تشکیل می‌دهند. همچنین، ۴۳ خطای صرفی مربوط به فعل استخراج شد که در دو زیرگروه اصلی قرار می‌گیرند: (۱) استفاده از ساختار نادرست فعل، (۲) رعایت نکردن تطابق فاعل و فعل. این خطاها ۶۱/۴۲ درصد کل خطاهای صرفی را تشکیل می‌دهند. نسبت توزیع خطاهای اسمی و فعلی در مقایسه با کل خطاها در جدول شماره ۳ ارائه شده است و نشان می‌دهد که خطاهای فعلی سهم بیشتری از چالش‌های ساختارهای دانشجویان را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول (۱)

فراوانی و درصد خطاهای مربوط به اسم

مقوله	نوع خطا	فراوانی	درصد
اسم	اضافه کردن نشانه جمع	۷	۲۵٪/۹۲
اسم	حذف نشانه جمع	۴	۱۴٪/۸۱
اسم	استفاده نادرست از حالت ملکی	۱۶	۶۱٪/۵۹
جمع خطاها	—	۲۷	۱۰۰٪

^۱ J. W. Creswell

جدول (۲)

فراوانی و درصد خطاهای مربوط به فعل

فعل	نوع خطا	فراوانی	درصد
	ساختار نامناسب	۱۴	۳۲٪/۵۵
	عدم رعایت تطابق فاعل و فعل	۲۹	۶۷٪/۴۴
جمع خطاها		۴۳	۱۰۰٪

جدول (۳)

فراوانی و درصد کل خطاهای مربوط به اسم و فعل

کل خطاها	فراوانی	درصد
اسم	۲۷	۳۸٪/۵۷
فعل	۴۳	۶۱٪/۴۲
جمع	۷۰	۱۰۰٪

۵-۲. تحلیل خطاها

۵-۲-۱. افزودن نشانه جمع به اسم

اولین نوع خطای صرفی مشاهده شده در داده‌ها، افزودن نشانه جمع -s به اسم‌هایی است که در زبان انگلیسی ببقاعده هستند. این خطا عمدتاً در ترجمه از فارسی به انگلیسی رخ داده و نشان‌دهنده‌ی عدم آشنایی دانشجو به برخی از اسم‌های بی‌قاعده از جمله «tooth» است. در اینجا دانشجوی به‌جای استفاده از «tooth» به اشتباه از «*tooths» استفاده کرده است.

متن مبدأ: دندان‌هایش را داغ کرده‌اند، ...

ترجمه دانشجو:

Its tooths are seared

ترجمه پیشنهادی:

Its teeth had been burnt . . .

در این مثال، دانشجو با افزودن نشانه جمع به واژه «tooth»، مرتکب خطای صرفی شده است. این خطا را می‌توان از دو منظر تحلیل کرد. نخست، از منظر انتقال بین‌زبان^۱، بدین معنا که دانشجو یا این تصور که واژه مزبور به مانند واژه‌ی فارسی «دندان‌ها» یک اسم باقاعده است، نشانه جمع را به «tooth» افزوده و صورت ناموجود «*tooths» را ساخته است. یکی از دانشجویان علت خطای ترجمه خود را به شرح زیر بیان کرد: «نمی‌دانستم که معادل انگلیسی واژه دندان‌ها، یک واژه ببقاعده است، و آن را به شکل واژه‌های باقاعده جمع بستم.»

علت: دانش کم واژگانی

^۱ interlingual transfer

اضافه کردن نشانه ی جمع، تعداد ۷ خطا را به خود اختصاص داده است.

۵-۲-۲. حذف نشانه جمع از اسم

حذف نشانه جمع یکی از رایج‌ترین خطاهای صرفی در تولید نوشتاری زبان‌آموزان زبان انگلیسی است و زمانی رخ می‌دهد که دانشجویان نشانه جمع -s را در انتهای اسم‌های قابل شمارش جمع حذف می‌کنند، همان‌گونه که در مثال‌های (۲) و (۳) مشاهده می‌شود. این نوع خطا به‌طور عمده ناشی از تفاوت‌های بنیادین میان نظام جمع‌سازی در زبان فارسی و زبان انگلیسی است.

متن مبدأ: هر صفت بدی را که /اسب نباید داشته باشد ...

ترجمه دانشجوی:

*It had many *defect.*

ترجمه پیشنهادی:

It had every bad trait a horse shouldn't have.

در این مثال، دانشجو اسم قابل شمارش «defect» را پس از کمیت‌نمای «many» بدون افزودن نشانه جمع به‌کار برده است. از آنجا که «many» در زبان انگلیسی صرفاً با اسم‌های جمع قابل شمارش می‌آید، حذف نشانه جمع در این بافت، یک خطای صرفی آشکار محسوب می‌شود. این خطا نشان می‌دهد که دانشجو به رابطه‌ی نحوی-صرفی میان کمیت‌نماها و اسم‌های جمع در زبان انگلیسی توجه کافی نداشته است. از دیدگاهی بین‌زبانی، در زبان فارسی کمیت‌نماهایی مانند «بسیاری از» یا «خیلی» الزاماً نیازمند نشان‌گذاری صریح جمع روی اسم نیستند و مفهوم جمع‌بودن اغلب از طریق بافت جمله درک می‌شود. در نتیجه، زبان‌آموز در فرایند ترجمه، این الگوی زبان مادری را به زبان مقصد منتقل کرده و از نشان‌گذاری صرفی جمع در زبان انگلیسی غفلت کرده است. این پدیده را می‌توان در چارچوب انتقال منفی بین‌زبانی^۱ تحلیل کرد.

متن مبدأ: چون او را با زین و یراق روی هم رفته همه را پنج تومن قیمت نهاد ...

ترجمه دانشجوی:

*Since I had decorated him with saddle and *trapping, . . .*

ترجمه پیشنهادی:

But when he gave his price with the saddle and all at only five Tomans, . . .

در این مثال نیز حذف نشانه جمع در اسم «trapping» به اشتباه رخ داده است. این اسم در زبان انگلیسی معمولاً به‌صورت اسم جمع به کار می‌رود و اشاره به مجموعه‌ای از تجهیزات و لوازم جانبی دارد. استفاده از صورت مفرد این اسم نشان می‌دهد که دانشجو به ویژگی‌های صرفی «اسم‌های همواره جمع» در زبان انگلیسی تسلط کافی ندارد. این نوع خطا را می‌توان علاوه بر تداخل بین‌زبانی، در چارچوب ساده‌سازی ساختاری نیز تبیین کرد؛ به این معنا که زبان‌آموز برای کاهش پیچیدگی صرفی، از

¹ negative transfer

صورت بی‌نشان یعنی مفرد استفاده کرده است. این که بر اساس فرضیه نشان‌داری، پردازش صورت‌های بی‌نشان برای دانشجوی غیر بومی زبان انگلیسی ساده‌تر هستند، حذف نشانه‌های صرفی در یک متن ادبی بیشتر محتمل است (اکمن^۱، ۱۹۷۷). یک دانشجو علت خطای ترجمه خود را این‌گونه بیان کرد: «وقتی کلمه‌هایی مثل «trapping» یا «goods» را دیدم فکر کردم استفاده از صورت مفرد نیز اشتباه نیست».

علت: ناآگاهی از اسم‌های جمع ثابت (plural-only nouns)

در مجموع، مثال‌های (۲) و (۳) حاکی از آن است که حذف نشانه جمع نه تنها نتیجه‌ی عدم آگاهی از قواعد صرفی زبان انگلیسی است، بلکه بازتابی از ارتباط میان انتقال بین‌زبانی، تعمیم ناقص قواعد، و راهبردهای پردازشی دانشجویان در نظام زبانی در حال شکل‌گیری آن‌هاست. تکرار این نوع خطا در ترجمه دانشجویان سطح متوسط بیانگر آن است که نشان‌گذاری جمع همچنان یکی از چالش‌های پایدار در اکتساب زبان انگلیسی برای فارسی‌زبانان به شمار می‌رود. نتایج نشان داد که تعداد ۴ خطا متعلق به حذف نشانه‌ی جمع از اسم بوده اند.

۵-۲-۳. استفاده نادرست از حالت ملکی

سومین نوع خطای صرفی مشاهده‌شده در داده‌های این پژوهش، استفاده نادرست از حالت ملکی در اسم‌ها است. این نوع خطا زمانی به‌عنوان خطای صرفی تلقی می‌شود که زبان‌آموز تصمیم درستی برای بیان مفهوم مالکیت می‌گیرد، اما در به‌کارگیری قاعده‌ی صرفی مناسب در زبان مقصد، به‌ویژه در استفاده از «apostrophe» و تکواژ 's، دچار خطا می‌شود. مثال (۵) نمونه‌ای روشن از این نوع خطاست.

متن مبدأ: «دندان‌هایش را داغ کرده‌اند»

ترجمه دانشجوی:

It's teeth are seared.

ترجمه پیشنهادی:

Its teeth had been cauterized.

در این مثال، دانشجو تلاش کرده است رابطه مالکیت میان «سب» و «دندان‌ها» را با استفاده از ساختار ملکی در زبان انگلیسی نشان دهد؛ بنابراین تصمیم او برای استفاده از ساختار ملکی از نظر مفهومی درست است. با این حال، در سطح صرفی، دانشجو به اشتباه از صورت *It's* استفاده کرده است که شکل کوتاه‌شده *It is* است. صورت صحیح ملکی در این بافت *Its* بدون «apostrophe» است.

یکی از دانشجویان علت خطای خود را به این شکل بیان کرد: «بین *its* و *it's* همیشه گیج می‌شوم. تلفظشان یکی است و موقع نوشتن سریع متوجه تفاوتشان نمی‌شوم».

علت: ابهام میان اشکال هم‌آوا و ضعف در تمایز املایی-صرفی

این خطا نشان‌دهنده‌ی عدم تمایز میان اشکال هم‌آوا در زبان انگلیسی است؛ تمایزی که برای دانشجویان فارسی‌زبان انگلیسی گاهی دشوار است، زیرا زبان فارسی فاقد نشانه نوشتاری مشابه «apostrophe» برای بیان مالکیت است و رابطه‌ی مالکیت

¹ F. R. Eckman

معمولاً از طریق ساختار «اضافه» (ـِ) نشان داده می‌شود. در نتیجه، دانشجویان در انتقال این مفهوم به زبان انگلیسی، به قواعد املائی و صرفی نادرست متکی می‌شوند و دچار خطا می‌گردند. علاوه بر این، می‌توان این خطا را در چارچوب تداخل بین‌زبانی و نیز پیچیدگی درون‌زبانی قواعد صرفی زبان انگلیسی تحلیل کرد. در زبان انگلیسی، وجود اشکال مشابه نوشتاری و آوایی مانند *its* و *it's* فشار شناختی بیشتری را در فرایند تولید نوشتاری ایجاد می‌کند، به‌ویژه در ترجمه متون ادبی که زبان‌آموز هم‌زمان درگیر انتقال معنا، انتخاب واژگان و ساختارهای دستوری است. طبق نتایج بدست آمده، تعداد ۱۶ خطا در استفاده‌ی نادرست از حالت ملکی بوده است.

۵-۲-۴. ساختار نامناسب فعل

خطاهای «ساختار نامناسب فعل» زمانی رخ می‌دهند که دانشجویان قادر به تولید شکل صرفی صحیح فعل متناسب با زمان و ساختار نحوی جمله نباشند. این خطاها شامل استفاده نادرست از زمان‌ها، شکل گذشته ساده، اسم مفعول، یا ساخت‌های فعلی مرکب است. مثال (۶) نمونه‌ای روشن از این نوع خطا را نشان می‌دهد.

متن مبدأ: /ز تندی و تیزی او در راه فهمیدم که مال بدی نیست

ترجمه دانشجوی:

I had finded that it is not a bad property because it was a nimble horse in the way.

ترجمه پیشنهادی:

From its speed and energy on the way, I could tell it was not a bad animal.

در این مثال، دانشجو برای بیان مفهوم گذشته‌ی کامل، به‌درستی از ساختار *had + verb* استفاده کرده است؛ با این حال، در تولید شکل صرفی فعل اصلی دچار خطا شده و به‌جای اسم مفعول صحیح «*found*»، از شکل ناموجود «**finded*» استفاده کرده است. این خطا نشان‌دهنده تعمیم‌بخشی افراطی در صرف فعل است؛ بدین معنا که دانشجو قاعده‌ی افزودن پسوند *-ed* را بدون توجه به بی‌قاعده بودن فعل «*find*» به کار برده است.

یکی از دانشجویان علت خطای ترجمه خود را به شرح زیر بیان کرد: «قاعده *-ed* را بلد بودم و فکر کردم می‌شود آن را به همه فعل‌ها تعمیم داد. یادم رفت بعضی فعل‌ها بی‌قاعده هستند».

علت: تعمیم‌بخشی افراطی

از منظر بین‌زبانی، این خطا می‌تواند تحت تأثیر نظام صرفی زبان فارسی نیز قرار گرفته باشد، زیرا در فارسی، تمایز صوری مشخصی میان افعال باقاعده و بی‌قاعده به‌شکلی که در انگلیسی وجود دارد، دیده نمی‌شود. در نتیجه، زبان‌آموزان در مراحل میانی یادگیری، تمایل دارند یک الگوی واحد صرفی را به همه‌ی افعال تعمیم دهند. این نوع خطا را می‌توان در چارچوب نظریه بین‌زبانی تحلیل کرد که خطا را به‌عنوان بخشی طبیعی از فرایند رشد زبان دوم تلقی می‌کند، نه نشانه‌ی ضعف صرفاً فردی. تعداد ۱۴ خطا متعلق به ساختار نامناسب فعل می‌باشد.

۵-۲-۶. تطابق فاعل/فعل

دسته‌ی دیگری از خطاهای صرفی مشاهده شده در داده‌ها مربوط به عدم رعایت مطابقه فاعل و فعل است. این نوع خطا زمانی رخ می‌دهد که زبان‌آموزان نتوانند افعال *be* یا *have* را متناسب با فاعل جمله به درستی صرف کنند، بدون آنکه حذف ضمیر سوم شخص مدنظر باشد. مثال (۶) نمونه‌ای از این نوع خطاست.

متن مبدأ: هر صفت بدی را که اسب نباید داشته باشد و برعکس از صفت و محسنات اسب خوب به کلی محروم بود.

ترجمه دانشجو:

There were not to be a breed worse than this.

ترجمه پیشنهادی:

It had every bad trait a horse shouldn't have and was completely lacking any of the good ones.

در این مثال، دانشجو از *there were* استفاده کرده، در حالی که گروه اسمی مرتبط با آن مفرد است. در ضمن ساختار انتخاب شده با معنای جمله مبدأ هم خوانی ندارد. از دیدگاهی صرفی، عدم تطابق میان صورت جمع فعل «were» و گروه اسمی مفرد جمله «a breed» یک خطای مطابقه محسوب می‌شود. این خطا نشان می‌دهد که دانشجو در تشخیص رابطه‌ی میان فاعل دستوری و صورت صرفی فعل دچار مشکل شده است.

یکی از دانشجویان در توجیه خطای خود چنین گفت: «چون متن ادبی بود، سعی کردم جمله‌ها را شبیه انگلیسی رسمی بنویسم، ولی گاهی ساختار درست فعل یا تطابقش را از دست دادم».

علت: عدم تسلط بر متون ادبی

این نوع خطا را می‌توان ناشی از انتقال ویژگی‌های زبان فارسی به انگلیسی به شکلی اشتباه دانست؛ زیرا در فارسی، صرف فعل اطلاعات مربوط به شخص و شمار فاعل را به‌طور کامل در خود دارد و وجود یا عدم وجود فاعل صریح در جمله تأثیر چندانی بر شکل فعل ندارد. در نتیجه، زبان‌آموزان ممکن است در زبان انگلیسی نیز به نشانه‌های صرفی تطابق توجه کافی نداشته باشند. علاوه بر این، از دیدگاه پردازشی، چنین خطاهایی می‌توانند نتیجه‌ی بار شناختی بالا در فرایند ترجمه باشند؛ به‌ویژه زمانی که زبان‌آموز هم‌زمان درگیر انتخاب واژگان، بازسازی ساختار جمله و انتقال معنای ادبی متن است. طبق نتایج به دست آمده، تعداد ۲۹ خطا متعلق به عدم رعایت تطابق فعل و فاعل بود.

به‌طور کلی، خطاهای صرفی مربوط به فعل در این پژوهش نشان می‌دهند که زبان‌آموزان در مراحل میانی یادگیری زبان انگلیسی، همچنان در به‌کارگیری اشکال صرفی صحیح افعال و رعایت مطابقه فاعل-فعل با چالش مواجه‌اند. این خطاها نه تنها بازتابی از انتقال بین‌زبانی هستند، بلکه نشان‌دهنده‌ی ویژگی‌های نظام میان‌زبانی زبان‌آموزان و راهبردهای پردازشی آن‌ها در ترجمه متون ادبی محسوب می‌شوند. اظهارات دانشجویان نشان می‌دهد که خطاهای صرفی مشاهده شده در ترجمه متون ادبی نه صرفاً ناشی از فقدان دانش دستوری، بلکه حاصل تعامل پیچیده‌ای از عوامل شناختی، بین‌زبانی و آموزشی هستند. انتقال ساختارهای زبان فارسی، تعمیم بیش‌ازحد قواعد، فشار زمانی، و تمرکز هم‌زمان بر معنا و صورت، همگی در شکل‌گیری این خطاها نقش داشته‌اند. این یافته‌ها از دیدگاه نظریه بین‌زبانی، خطاهای صرفی را به‌عنوان بخشی طبیعی از فرایند اکتساب زبان دوم تأیید می‌کنند.

۵-۳. خطاهای دانشجویان

ابتدا، خطاهای دانشجویان در ترجمه بر اساس چارچوب نا (۲۰۰۵) کشف و بررسی شدند. سپس توضیحاتی درباره جزییات و علل خطاهای دانشجویان در ترجمه ارائه شد. در مرحله بعد، مصاحبه‌ای با اساتید جهت مشخص کردن علل خطاها مزبور انجام شد. تحلیل داده‌ها توسط محقق، و همچنین نتایج به‌دست آمده از مصاحبه با اساتید حاکی از آن بود که رایج‌ترین علل خطاهای دانشجویان عبارتند از:

۱. ضعف برخی از دانشجویان در درک صحیح متن مبدأ
۲. نداشتن مهارت کافی برای انتقال جملات پیچیده
۳. سهل‌انگاری در توجه کافی به پیام اصلی متن مبدأ
۴. عدم توفیق در یافتن معادل‌های واژگانی مناسب در فرهنگ لغت
۵. عدم مطالعه دقیق متن مبدأ توسط دانشجو پیش از دست به قلم بردن جهت ترجمه
۶. نداشتن تجربه کافی یا حتی لازم در به‌کارگیری راهبردهای اساسی ترجمه
۷. نداشتن دانش دستوری کافی و اشراف لازم به ساختارهای صرفی-نحوی در هر دو زبان مبدأ و مقصد
۸. عدم بازبینی نهایی ترجمه برای یافتن خطاهای حاکی از بی‌دقتی پیش از تحویل دادن ترجمه به استاد.
۹. نداشتن دانش لازم نسبت به قواعد ساختوازی و تصریفی زبان مقصد
۱۰. انجام ترجمه کلمه به کلمه بدون توجه به ظرائف بافتی و سبکی متن مقصد
۱۱. ضعف‌های آموزشی به علت عدم بهره‌مندی دانشجو از روش‌های علمی به‌روز برای آموزش ترجمه
۱۲. مهارت عملی ناچیز دانشجو به جهت عدم شرکت در کارگاه‌های عملی ترجمه، و انجام ترجمه‌های حرفه‌ای
۱۳. عدم آموزش مفید و کارآمد به علت شمار بیش از حد معیار در کلاس درس
۱۵. عدم تعامل چهره به چهره میان دانشجو و استاد به دلیل حضور پرتعداد دانشجو در کلاس درس

۶. بحث و بررسی یافته‌ها

هدف اصلی این پژوهش شناسایی، توصیف و تحلیل خطاهای صرفی دانشجویان سال آخر رشته مترجمی زبان انگلیسی در ترجمه یک متن ادبی از فارسی به انگلیسی بود. تحلیل داده‌ها نشان داد که خطاهای صرفی همچنان بخش چشمگیری از خطاهای زبانی دانشجویان را تشکیل می‌دهند؛ امری که بیانگر آن است که حتی در سطوح پیشرفته‌تر تحصیلی نیز برخی مؤلفه‌های صرفی زبان انگلیسی در ذهن زبان‌آموزان به‌طور کامل تثبیت نشده است. یافته‌ها نشان داد که خطاهای صرفی در دو مقوله اصلی اسمی و فعلی طبقه‌بندی می‌شوند؛ الگویی که با نتایج پژوهش انصاری و سیفی (۱۴۰۳) نیز هم‌خوان است و در آن، رفتارهای میان‌زبانی مشابهی در میان دانشجویان مترجمی گزارش شده بود.

بر اساس داده‌ها، حدود ۶۱ درصد خطاهای صرفی مربوط به حوزه فعل و ۳۸ درصد مربوط به حوزه اسم بود. خطاهای اسمی عمدتاً شامل افزودن نادرست نشانه جمع -s به اسم‌های غیرقابل شمارش، حذف اشتباه نشانه جمع در موارد لازم، و استفاده نادرست از حالت ملکی بودند. این نوع خطاها غالباً حاصل نوعی تعمیم‌بخشی افراطی و انتقال راهبردهای آشنای زبان فارسی به زبان مقصد است. دانشجویان هنگام تلاش برای بازنمایی «کلیت»، «تعدد» یا «جمعیت معنایی» موجود در متن فارسی به

انگلیسی، به‌طور پیش‌فرض به ابزار صرفی آشنای خود یعنی نشانه جمع متوسل شده‌اند؛ در حالی که حوزه کاربردی آن در زبان انگلیسی محدودتر و قاعده‌مندتر است. این مسئله در متون ادبی برجسته‌تر می‌شود، زیرا زبان ادبی فارسی اغلب با مفاهیمی انتزاعی، کلی و گاه استعاری سروکار دارد که معادل آن‌ها در انگلیسی الزاماً ساختار جمع نمی‌گیرد.

یکی دیگر از خطاهای قابل توجه، استفاده نادرست از ساختار ملکی بود، به‌ویژه در تمایز میان شکل‌های *its* و *it's*. تحلیل این خطاها نشان داد که دانشجویان در سطح مفهومی مالکیت را درک می‌کنند، اما در سطح صوری و املائی دچار سردرگمی می‌شوند. نبود ساختاری معادل «apostrophe» در فارسی و ماهیت نوشتاری-شکلی این تمایز، از عوامل اصلی پیچیدگی آن برای زبان‌آموزان است. این خطاها نشان می‌دهد که برخی چالش‌های صرفی حتی در سطوح پیشرفته نه به دلیل فقدان دانش، بلکه به دلیل فشار پردازشی، تداخل درون‌زبانی و بار شناختی بالای فعالیت ترجمه رخ می‌دهند.

در حوزه افعال، دو نوع خطای غالب مشاهده شد: استفاده از ساختار نادرست فعل و رعایت نکردن تطابق فاعل-فعل. نمونه‌هایی مانند «*finded» به جای «found» نمایانگر تعمیم‌بخشی افراطی قاعده صرف افعال باقاعده است. این الگو با نظریه میان‌زبان الیس (۲۰۱۵) قابل تبیین است؛ بدین معنا که زبان‌آموز در حال ساخت نظامی مستقل است که ویژگی‌هایی برگرفته از زبان مادری و زبان مقصد را توأمان دارد. مشکل تطابق فاعل-فعل، به‌ویژه در افعال «be» و «have»، نیز از خطاهای پایدار و پرتکرار بود. یافته‌ها با پژوهش لاردیر (۲۰۱۷) هم‌راستا است که نشان می‌دهد حتی زبان‌آموزان پیشرفته در موقعیت‌های تولید پیچیده، به‌ویژه در فعالیت‌هایی با بار شناختی بالا مانند ترجمه ادبی، ممکن است نشانه‌های تطابق را حذف یا نادرست استفاده کنند.

بررسی جدول‌های (۱، ۲ و ۳) نشان داد که بسیاری از خطاهای دانشجویان از نوع خطاهای پایدار یا شبه‌پایدار هستند؛ بدین معنا که در طول زمان و علیرغم آموزش رسمی همچنان تکرار می‌شوند. تحلیل مصاحبه با اساتید نیز نشان داد که برخی از این خطاها ریشه در ضعف‌های ساختاری زبان‌آموزان در نحو و دستور زبان فارسی دارد. این نکته پیش‌تر در پژوهش افروز و رنجبرمحمدی (۱۴۰۱) نیز مورد تأکید قرار گرفته بود. اساتید همچنین اشاره کردند که اگرچه دانشجویان در طی دوره تحصیل با انواع متون تخصصی، علمی، سیاسی، مطبوعاتی، اسلامی و ادبی آشنا می‌شوند، اما شواهد نشان می‌دهد که بهره‌گیری آنان از اصول، روش‌ها و راهبردهای ترجمه نظام‌مند و عمیق نیست و بیشتر به ترجمه مبتنی بر شهود و تجربه شخصی تکیه می‌کنند. نکته قابل توجه دیگر به وضعیت نظام آموزشی مترجمی در ایران بازمی‌گردد. بخش قابل توجهی از مدرسان دوره‌های مترجمی دارای تحصیلات دانشگاهی در حوزه‌های آموزش زبان انگلیسی، زبان‌شناسی یا ادبیات انگلیسی هستند و تنها تعداد اندکی از آنان سه مقطع تحصیلی خود را در رشته مترجمی گذرانده‌اند. این موضوع، مطابق گزارش‌های جمالی‌منش (۲۰۰۹)، پورنیا و همکاران (۱۴۰۴) و افروز (۱۴۰۱)، می‌تواند یکی از عوامل ضعف‌های بنیادین در آموزش نظری و عملی ترجمه باشد؛ زیرا همسویی تخصصی میان رشته تحصیلی مدرس و نیازهای دانشی دانشجویان در حوزه ترجمه به‌طور کامل برقرار نیست. این مسئله ضرورت به‌روز نگه‌داشتن دانش نظری و حرفه‌ای مدرسان، و همچنین بازنگری سیاست‌گذاری آموزشی در انتخاب و تربیت مدرسین رشته مترجمی را برجسته می‌کند.

۷. نتیجه‌گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر شناسایی، تبیین و تحلیل خطاهای صرفی دانشجویان رشته مترجمی زبان انگلیسی در ترجمه از فارسی به انگلیسی بود. برای این منظور، از چارچوب مفهومی نا (۲۰۰۵) به عنوان مبنای تحلیل استفاده شد که امکان طبقه‌بندی نظام‌مند خطاها و بررسی الگوهای میان‌زبانی دانشجویان را فراهم می‌کرد. یافته‌ها نشان دادند که بیشترین فراوانی خطاها در حوزه فعل رخ داده است؛ موضوعی که بیانگر چالش‌های مداوم دانشجویان در انتخاب شکل مناسب فعل، تسلط بر الگوهای صرفی افعال باقاعده و بی‌قاعده، و رعایت تطابق فاعل-فعل است. همچنین مشخص شد که دانشجویان در حوزه اسمی نیز با خطاهایی نظیر افزودن نادرست نشانه جمع، حذف اشتباه این نشانه، و کاربرد نامناسب حالت ملکی مواجه‌اند. تکرار این خطاها حاکی از آن است که دانشجویان در انتقال دقیق ساختارهای اسمی از فارسی به انگلیسی با دشواری‌هایی روبه‌رو هستند، به‌ویژه در بافت‌هایی که زبان فارسی از مفاهیم کلی، جمعیت معنایی یا ساخت‌های ملکی با شفافیت کمتر بهره می‌گیرد. نتایج کلی پژوهش نشان می‌دهد که خطاهای صرفی پدیده‌هایی تصادفی یا ناشی از کم‌دقتی ساده نیستند، بلکه حاصل تعامل پیچیده‌ای از انتقال بین‌زبانی، ویژگی‌های ساختاری و درون‌زبانی زبان مقصد، و عوامل شناختی همچون بار پردازشی و بهره‌گیری از راهبردهای ساده‌سازی هستند. بدین ترتیب، خطاهای صرفی را باید بخشی طبیعی و اجتناب‌ناپذیر از نظام میان‌زبان زبان‌آموزان دانست؛ نظامی پویا که در آن، زبان‌آموز به تدریج قواعد را بازسازی و اصلاح می‌کند.

در بخش دوم پژوهش، علل بروز خطاهای صرفی از دیدگاه دانشجویان و مدرسان مورد بررسی قرار گرفت. تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد که عوامل مختلفی از جمله ضعف درک مطلب در زبان مبدأ به‌ویژه در مواجهه با جملات پیچیده، عدم توجه کافی به تفاوت‌های ساختاری زبان فارسی و انگلیسی، تسلط ناکافی بر ساختارهای پایه‌ای هر دو زبان، کمبود مدرسان متخصص در حوزه مطالعات ترجمه، و وجود خلأهایی در چارت درسی رشته مترجمی زبان انگلیسی در بروز خطاها نقش دارند. این عوامل، مجموعه‌ای از چالش‌های آموزشی و ساختاری را آشکار می‌سازند که مستقیماً بر عملکرد دانشجویان در ترجمه تأثیر می‌گذارند. یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند مبنایی برای بازنگری آموزشی در رشته مترجمی زبان انگلیسی قرار گیرد. نتایج پژوهش بر ضرورت توجه هدفمند به آموزش ساختار و پدیده‌های صرفی، به‌ویژه در بافت ترجمه متون ادبی که بار شناختی بالاتری دارد، تأکید می‌کند. بر اساس داده‌های حاضر، برنامه‌ریزی آموزشی باید شامل تقویت آموزش آگاهی‌بخش صرفی، تمرین‌های هدفمند ترجمه با تمرکز بر مقولات اسمی و فعلی، و بازطراحی بخشی از محتوای درسی بر اساس رویکردهای نوین تحلیل خطا و مطالعات میان‌زبانی باشد. برای پژوهش‌های آینده پیشنهاد می‌شود تأثیر عوامل زیر بر کاهش خطاهای صرفی بررسی شود: بازبینی‌های مرحله‌ای و چندلایه در فرایند ترجمه، آموزش آگاهی‌بخش درباره الگوهای صرفی زبان انگلیسی، مقایسه عملکرد دانشجویان در متون ادبی و غیرادبی، و به‌کارگیری روش‌های آموزشی نوین مبتنی بر تحلیل میان‌زبانی. چنین پژوهش‌هایی می‌تواند به درک عمیق‌تر از چگونگی شکل‌گیری خطاهای صرفی و راهکارهای مؤثر برای رفع آن‌ها منجر شود.

منابع فارسی

- افروز، حاجیه، و رنجبر محمدی، رویا (۱۴۰۱). «ارزیابی کیفیت ترجمه‌ی استعاره‌ها در رباعیات عمر خیام با استفاده از مدل هاوس: مطالعه‌ای درباره ترجمه‌ی آشکار و پنهان». فصلنامه‌ی زبان و ترجمه، ۲(۲)، ۷۱-۵۹.
- افروز، محمود (۱۴۰۱). «متن‌پژوهی ادبی از منظر ترجمه‌پژوهی ادبی: نقدی بر بروز خطاهای آشکار در ترجمه متون ادبی با تکیه بر مدل‌های زبان‌شناختی متن». متن‌پژوهی/ادبی، ۲۶(۹۴)، ۳۲۲-۲۹۳.

انصاری، نرگس، و سیفی، طیبه (۱۴۰۳). «تعامل متن و ترجمه در بازتاب فرهنگ: موردپژوهی خار و میخک و یحیی سنوار». پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی، شماره‌ی پیاپی ۳۲، ۲۸۹-۳۲۲.

پورنیا، سمیه، چالاک، عزیزه، و حیدری تبریزی، حسین (۱۴۰۴). «راهبردهای مؤثر نوشتاری در میان زبان‌آموزان ایرانی سطح متوسط زبان انگلیسی: مطالعه‌ای مبتنی بر فتوویس». فصلنامه‌ی انگلیسی برای اهداف دانشگاهی ایران، ۱۴(۴)، ۱۶-۳۴.

کبیری، احمد، و ایزدی، مرضیه (۱۴۰۴). «مدل‌های تحلیل خطا در ترجمه و آموزش مترجمی در ایران». مجله‌ی علمی پژوهشی ترجمه و آموزش زبان، ۸(۱)، ۴۵-۶۸.

رحیمی، رامین. (۱۳۸۲). «ترجمه متون خبری: مطالعه‌ای درباره مشکلات دانشجویان ایرانی ترجمه». فصلنامه‌ی مطالعات ترجمه، ۱(۲)، ۴۴-۲۹.

ساسانی، فرناز، فرجاه، مرجان، نوابزاده شفیع، سپیده، و نفر، ریحانه (۱۴۰۲). «روزآمدی ترجمه‌ی عناصر فرهنگی در ترجمه‌ی ادبی با تکیه بر نظریه‌ی نیومارک». پژوهش‌های زبان‌شناختی در زبان‌های خارجی، ۱۳(۴)، ۵۷۹-۵۹۴.

عربی، مینا و رستم‌پور ملکی، رقیه (۱۳۹۸). «خطاهای ترجمه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی و راهکارهای رفع آن‌ها با تکیه بر روش تجزیه و تحلیل خطا». جستارهای زبانی، ۵(۱۰)، ۱۵۷-۱۸۱.

عسکری، محمدایمان، ستاریان، عدنان، و رنجبر، مهسا (۱۳۹۸). «بررسی خطاهای نهان و آشکار در ترجمه ماشینی متون دانشگاهی بر اساس مدل ارزیابی کیفیت ترجمه‌ی هوس (۲۰۱۵)». فصلنامه‌ی زبان و ترجمه، ۱۱(۳)، ۷۳-۵۷.

همایونی، سعدالله، و فولادی، مریم (۱۴۰۱). «تحلیل نقش صورت‌بندی‌های زبانی و حوزه‌های فرهنگی در ترجمه‌ی ترکیب‌های استعاره‌ی (از منظر زبان‌شناسی شناختی)». پژوهش‌های ترجمه در زبان و ادبیات عربی، ۱۲(۲۷)، ۲۵۳-۲۷۷.

یزدانی فرساد، مهناز (۱۳۹۰). «مطالعه و بررسی چالش‌های فرهنگی در ترجمه متون ادبی». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.

- Afrouz, H., & Ranjbar Mohammadi, R. (2022). Evaluating the quality of metaphor translation in Omar Khayyam's quatrains using House's model: A study on overt and covert translation. *Journal of Language and Translation*, 12(2), 59-71.
- Afrouz, M. (2022). Literary text-research from the perspective of literary translation studies: A critique of overt errors in literary text translation relying on linguistic text models. *Literary Text Research*, 26(94), 293-322.
- Al-Jarf, R. (2000). Grammatical agreement errors in L1/L2 translations. *International review of applied linguistics in language teaching*. IRAL 38 (1). 1-16.
- Ansari, N., & Seifi, T. (2024). Text and translation interaction in cultural reflection: A case study of *The Thorn and the Carnation* and Yahya Sinwar. *Translation Researches in Arabic Language and Literature*, (32), 289-322.
- Arabi, M., & Rostampour Molki, R. (2019). Translation errors of Arabic language and literature students and solutions for their removal relying on error analysis method. *Language Related Researches*, 10(5), 157-181.
- Ardeshiri, M., & Zarafshan, M. (2015). Students' causes of errors in translating pragmatic senses. *International Journal of English and Education*, 3(4), 238-253.
- Ardeshiri, M., Rahimi, M., & Foroutan, M. (2015). Students' errors in translating from Persian to English. *International Journal of Language Learning and Linguistics World*, 9(1), 233-244.
- Askari, M. I., Sattarian, A., & Ranjbar, M. (2019). Investigating covert and overt errors in machine translation of academic texts based on House's (2015) translation quality assessment model. *Journal of Language and Translation*, 11(3), 57-73.
- Creswell, J. W. (2008). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (2nd ed.). Sage.

- Freitag, M., Foster, G., Grangier, D., Ratnakar, V., & Tan, Q. (2021). Experts, errors, and context: A large-scale study of human evaluation for machine translation. *Transactions of the Association for Computational Linguistics*, 9, 1460–1474. https://doi.org/10.1162/tacl_a_00437
- Homayouni, S., & Fouladi, M. (2022). Analyzing the role of linguistic formulations and cultural domains in the translation of metaphorical collocations (from a cognitive linguistics perspective). *Translation Researches in Arabic Language and Literature* [in Persian], 12(27), 253–277.
- Jamalimanesh, A.R. (2009). Electronic sources: A glance at the ailing system of teaching translation in Iranian universities. <http://www.translationdirectory.com/articles/article2044.php> (30 December 2010).
- Kabiri, A., & Izadi, M. (2025). Error analysis models in translation and translator training in Iran. *Journal of Translation and Language Education*, 8(1), 45–68.
- Kenny, D. (2022). *Machine translation for everyone: Empowering users in the age of artificial intelligence*. Language Science Press.
- Lardiere, D. (2017). *Second language acquisition: A biolinguistic perspective*. Routledge.
- Li, S. (2020). The effectiveness of corrective feedback in SLA: A meta-analysis. *Language Learning*, 70(3), 878–918.
- Lorscher, W. (1991). *Translation performance, translation process, and translation strategies: A psycholinguistic investigation*. Tübingen, Germany: Gunter Narr Verlag.
- Na, P. P. Q. (2005). Errors in the translation of topic-comment structures of Vietnamese into English. *Asian EFL Journal*, 7(3), 53–78.
- O'Brien, S. (2020). Translation, technology and the user. In M. O'Hagan (Ed.), *The Routledge Handbook of Translation and Technology* (pp. 435–449). Routledge.
- O'Brien, S., & Ehrensberger-Dow, M. (2020). Machine translation and translator training: Evaluating the impact of automated tools on translation quality. *Journal of Specialised Translation*, 33, 1–20.
- Pournia, S., Chalak, A., & Heidari Tabrizi, H. (2025). Effective writing strategies among Iranian intermediate EFL learners: A Photovoice-based study. *Iranian Journal of English for Academic Purposes*, 14(4), 16–34.
- Pym, A. (2010). *Translation and text transfer: An essay on the principles of intercultural communication* (Rev. ed.). Intercultural Studies Group.
- Sasani, F., Farjah, M., Navabzadeh Shafiei, S., & Nafar, R. (2023). Updating the translation of cultural elements in literary translation relying on Newmark's theory. *Journal of Language Research*, 13(4), 579–594.
- Yazdani Farsad, M. (2011). *A study of cultural challenges in literary translation* [Unpublished master's thesis]. Tarbiat Modares University.